

FAUNNÆ LIGUSTICÆ
FRAGMENTA

AUTHORE M***** S*****
Maximilianus Spinola.

D E C A S P R I M A.

G E N U A E
Anno 1805. Mense Novembris.

T Y P I S P E T R I C A J E T A N I A P I.

(conservé cette une feuille)

au Savant Olivier

membre de l'institut national de
la france

Maximilien Sprinola

son disciple et son admirateur

QUAS tibi præbeo, amice lector, novas insectorum species, omnes egomet in agro ligustico cœpi. Scientiæ locupletandæ causa, tecum sine mora divitias divido nostrates. Sit tibi grata hæc forte nimis immatura decas, nam immatura tantum, ut nomen ligisticum jamjam potentioribus obsoletum, saltem inter entomologos servetur.

D. DOMINICUS VIVIANI, clarissimus Botanices Genuæ professor, mihi amicissimus, species infra descriptas accuratissime delineavit et incisit. Entomophilorum gratitudo, scientiæ incrementum, Patria illustrata, ejus dulissima erunt præmia.

FAUNÆ LIGUSTICÆ FRAGMENTA

DECAS PRIMA.

N.^o I. POLOCHRUM REPANDUM.

Hanc speciem certè novam, novum genus constituendam, reperi in agro Argentensi, Mense Junii, Anno 1803. Diù incertus, Tipham primum, postea scoliari credidi, accuratioribus verò observationibus edoctus, errorem emendavi, ac G. POLOCHRUM sequentibus characteribus constituere ausus sum.

G. POLOCHRUM. —— *Characteres Generici.*

MANDIBULÆ, arcuatæ, validæ, apice denticulatæ.

8

PALPI, inaequales, filiformes posteriores breviores.

(N. B. Meæ collectioni ut parcerem, articulorum perfectè nondum observavi numerum.)

ANTERIORES, apice maxillæ } inserti.
POSTERIORES . . . Labii }

MAXILLÆ, corneæ, filiformes, apice palpigeræ.

LABIUM corneum, porrectum, tenué, elongatum, apice acuté emarginatum.

LINGUA simplex? Membranacea, porructa, cordata, apice acutissime emarginata.

N. B. (Simplex?) divisiones duas laterales semel visas existimavi, de observatione rite adhuc dubito.

LABRUM SUPERIUS, detectum, porrectum, membraneum, bilobum, ex parte ciliatum.

Habitus generis.

POLOCHRA, CAPITE magno, transverso, latitudine thoracis; OCULIS reniformibus. AUTENNIS filiformibus, longitudine thoracis. Vertice Stemmatibus Tribus; THORACE gibbo, lineis duabus transversalibus postice excavato; ABDOMINE sub-ovato, subsestile, aculeo recondito, ALIS inæqualibus; PEDIBUS validis, brevioribus. COLORE nigro flavoque vario.

Nomen *POLOCRUM a colorum varietate.*

Species unica — POLOCRUM.

REPANDUM.

(*Diagnosis.*)

Nigrum, Autennis, capitis thoracisque maculis, abdominis fasciis sex repandis, ano pedibusque flavis.

Habitat in Italia, in agro arquatensi. Semel in horto capta.

10

(*Descriptio.*)

Mas — **CAPUT** nigrum, villosiusculum, mandibulis nigris, maculâ laterali flavâ; clypeo, linea infrantâ inter antenas, orbitaque oculorum sinuosa flavis. **ANTENNAE** flavæ, extimo articulum primum duaque ultima supra nigra. Thorax niger, linea antica interruptâ, punto calloso ante alas, maculisque septem dorsibus, 1, 2, 2, 2, flavis.

ABDOMEN, segmento primo nigro, maculis duabus supra flavis, quasi in fasciani coeuntibus; segmentis 2°, 3°, 4°, et 5°, nigris, fascia repanda supra, et subtus maculis duabus flavis. Segmento sexto supra anticé nigro punctis duobus nigris notato, subtûs flavo punctis etiam duobus nigris, segmento septimo anali toto flavo. **PEDES** cruribus nigris, flavo maculatis, femoribus nigris apice flavis, tibiis tarsisque flavis; **ALÆ** flavescentes, Anastomosibus ut in tabula.

FÆMINA differt a mare magnitudine majori, colore, nitidiore, capite minus viloso, linea arcuata inter alas, maculaque

11

lateralī thoracīcā flavis. Segmentum ultimum abdominis ex valvulis duabus exsertis, trigonis, in conum coalitis, aculeum ac gēnitalia recondentibus, flavis, sutura fuscā.

G. Polochrum inter scolietas Latreilli forte Rébitu enumerandum, ni instrumentis cibariis gehitalibusque valde distinctum.

12

N.º 2. *Larra Atrata.*

Larra tota atra, cœruleo micans.

Habitat in Liguria, haud infrequens,
sæpe capta in agro albisolensi.

Facilis hujus insecti omnino unicoloris ac brevissima descriptio. CORPUS ut supra totum atrum, cœruleo micans. MAGNITUDO ac STATURA Larræ ichneumoniformis.

ABDOMEN dumtaxat magis conicum quam in reliquis congeneribus.

13

N.º 3. *Bombus Ligusticus.*

Bombus hirsutus, niger, thorace su-
pra flavo, fasciâ media nigra.

Habitat in Liguria, frequentissimus.

STATURA ac MAGNITUDO Bomb.

Hortorum cujus varietatem olim credidi,
CORPUS Hirsutissimum, nigrum, THO-
RAX ut in diagnosi. ALÆ nigræ, viola-
ceo nitentes. PEDES hirsuti, nigri.

14

N.º 4. *Chrysis fasciata*.

Chrysis, aurea, capite, fascia thoracica
pedibusque viridibus.

Habitat in Liguria, in agro arquaten-
si, rarissima.

MAGNITUDO chrysidis ignitæ CAPUT,
ANTENNÆ; THORAX subtus et supra fasciæ
media inter alas; PEDESQUE viridi mican-
tes. THORAX lobo antico scutelloque, et
ABDOMEN totum aurea. Abdominis seg-
menta quatuor æqualia; ANUS integer,
apice subangulatus. ALÆ hyalinae.

N.º 5. *Pompilus dimidiatus.* ¹⁵

Pompilus niger, thorace postice, Abdomine antice rufis, punctis tribus abdominalis albis.

Habitat in Liguria, haud infrequens.

CAPUT cum autennis nigrum. THORAX niger, scutello rufo, ABDOMEN segmento 1.º et 2.º rufis nigro postice marginatis, reliquis nigris; in margine antico segmenti quarti lincola, segmenti tertii punctis duobus albis. PEDES nigri. ALAE suscae, apice saturatores.

Diffrerit a Pompilo. Variegato, segmentis anticis abdominalis rufis ac impunctatis: a Pompilo Coccineo, punctis tribus abdominalibus albis; a reliquis congeneribus, thorace nigro, scutello rufo.

16

N.º 6. *Pompilus sex-maculatus.*

Pompilus, niger, abdomine maculis sex
cinereis.

Habitat in liguria, in agro arquaten-
si, rarus.

CAPUT nigrum, fronte subvillosa.
THORAX niger, immaculatus, villosiuscu-
lus. ABDOMEN nigrum, maculis tribus
utrinque cinereis, villis brevissimis ni-
tentibus. PEDES nigri, tibiis posticis sa-
turate brunneis. ALAE Hyaline, apice
fuscæ.

Differt a Pompilo rufipede staturâ di-
midio minore, pedibusque nigris.

17

N.º 7. *Astata Nitida.*

Astata nigra, abdominis segmentis utrinque margine nitentibus.

Habitat in Liguria frequentissima. Sæpe capta in floribus.

(G. ASTATA solidissimis characteribus constituit clarissimus LATREILLE, at unicam speciem TIPHIAM ABDOMINALEM Panzeri descriptsit.) Entomologis speciem nunc præbeo alteram, quam habitu satis annuent astatam, etiam instrumentis cibariis nondum observatis.

CORPUS nigrum, nitidissimum fronte pubescente. Abdominis segmentis utrinque margine villosis, pube argenteâ nitente. PEDES nigri, ALÆ hyalinæ.

18

N.º 8. *Philanthus tricinctus.*

Philanthus niger, abdomine segmentis
tribus flavo marginatis.

Habitat in Liguria; frequens.

CAPUT nigrum, labio, maculisque
duabus frontalibus, flavo albidis. ANTEN-
NÆ nigræ subtus ferrugineæ, articulo pri-
mo teto nigro. THORAX niger immacu-
latus. ABDOMEN petiolatum, segmento
1.º angustiore secundoque nigris, 3.º
supra flavo macula dorsali antica nigra,
4.º et 5.º nigris flavo marginatis, 6.º
et 7.º rufis segmentis omnibus sub-
tus aterrimis. PEDES, fœmoribus nigris
apice flavis, tibiis tarsisque flavis. ALÆ
fuscæ.

Variat maculis frontalibus cum labio
coalitis, et fronte totâ flavâ.

N. B. Ex numero segmentorum spe-
cimina descripta mihi videntur mares
Fœmina adhuc reperienda.

N.º 9. *Scolia Abdominalis.*¹⁹

Scolia, hispida, nigra, abdominis segmentis duobus ferrugineis.

Habitat in Liguria, in agro arquatensi, rara.

(N. B.) Meæ collectioni ut parcerem, nondum cibaria observavi instrumenta, de genere dubito. Habitum vero scoliis adeò affinis est ea species, ut descriptionem protrahere noluerim.

CAPUT nigrum, pube rariore. ANTENNÆ nigræ. THORAX niger, hispidus, pilis cinereis. ABDOMÉN nigrum, segmento 2.º et 3.º ferrugineis, marginibus albo ciliatis, pilis rigidissimis elongatis. PEDES nigri albo villosi. ALÆ hyalinæ.

20

N.º 10. *Hylotoma Ventralis.*

Hylotoma, antennis septemnodiis, ven-
tre, pedibusque flavis.

Habitat in Liguria, haud infrequens.

MAGNITUDO ac STATURA Hylotomæ
Angelicæ. CAPUT cum antennis, nigrum
THORAX concolor. ABDOMEN supra ni-
grum, lateribus segmentorum marginibus-
que sæpe dilutioribus et ad flavum ver-
gentibus, subtus flavum. PEDES flavi;
ALÆ obscuræ.

21

T A B U L A.

Fig. 1. a. Polochrum Repandum,
mas.

b. . . . Fæmina.

c. . . . Ala superior.

Fig. 2.^a Larra atrata.

3.^a Bombus ligusticus.

4.^a Chrysis fasciata:

5.^a Pompilus dimidiatus.

6.^a . . . 6 - Maculatus.

7.^a Astata Nitida.

8.^a Philanthus Tricinctus.

9.^a Scolia Abdominalis.

10^a Hylotoma ventralis.